І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА



SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 130. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА, 15-го ЛИПНЯ (JULY) 1967 No. 130. VOL. LXXIV.

ОСТАННІ ВІСТІ

П'ятниця, 14-го липня 1967

В АМЕРИЦІ

ВИНАХІД НОВОГО „МАТЕРІЯЛЬНО БЕЗНЕЧНІШОГО" ФІЛЬТРУ ДЛЯ ЦИГАРОК проголосили президент Колюмбійського університету д-р Грейсон Кірк і декан медичного коледжу д-р Гюстон Меріт. Винахідником нового фільтру є Роберт Л. Стекмен, президент Пробних і Дослідних Лябораторії в Гілсдейл, Н. Дж. Усі вони заявили, що винахід нового фільтру „є розвитком далекосяглого значення, заповідуючи для людства добродійство позбутись загрози для здоров'я від куріння". Новий фільтер, сказано в повідомленні, немає ані смаку ані запаху та складається із „синтетичної кристаліни, яка змінює хемічну композицію куріння цигарок та робить його нешкідливим". Новим фільтром зацікавились практично всі компанії виробу цигарок, бо він може бути використаний для всіх цих родів тютюневих виробів.

СЕКРЕТАР РІЛЬНИЦТВА ФРІМЕН І СЕНАТОР ДЖЕВІТС СВАРИЛИСЬ У СПРАВІ ГОЛОДНИХ. Востанньому виявилося, що в долині ріки Мессіситі та деяких інших околицях Америки є оселі, які вимагають негайної допомоги в харчуванні. Справа опинилась у Конгресі й минулої середи, 12 липня, прийшло до гострої виміни слів на цю тему між сенатором Джекобом Джевітсом і секретарем рільництва Орвілем Фріменом. Сенатор Джевітс на пересуханні в Комісії дорікав секретареві Фріменові, що він до тієї міри заплутаний в бюрократії, що не може негайно доставити харчів голодуючим. Секретар Фрімен зі свого боку гостро відповів і прийшло до „терпкої виміни слів", що аж предсідник Комісії сенатор Джозеф Кларк був змушений обох успокоювати.

СЕНАТ ПЕРЕВІРЯЄ ПРИЧИНИ ПРИПИНЕННЯ ВИДАВАННЯ ГАЗЕТ. Цією справою займається сенатська підкомісія проти трестів і монополій на прохання організації видавців, які вважають, що одною з причин припинення видавання деяких газет є те, що протитрестові закони утруднюють слабше ситуованим матеріяльно видавництвам лучитися з тими, що мають ліпші матеріяльні бази.

КОНСТИТУЦІЙНА КОНВЕНЦІЯ НЮ ЙОРКУ СПЕРЕЧАЄТЬСЯ ЗА ВІК ГОЛОСУЮЧИХ. Теперішній вік для голосування в ню-йоркському стейті виносить 21 рік життя, а на конституційній стейтовій конвенції, що відбувається в Олбані, запропоновано, щоб цей вік знизити до 18-го року життя.

МУЛЬТІМІЛЬЙОНОВИЙ РОЗБИВАЧ АТОМУ БУДЕ ЗБУДОВАНИЙ У ВЕСТОНІ, ІЛЛІНОЙ. Це схвалив Сенат 12-го липня, перемігши завзяту опозицію. Місце на побудову цього важливого під стратегічним й індустріяльним оглядом нового атомового осередку вибрала Комісія Атомової Енергії. Новий розбивач атому в Вестоні коштуватиме 375 мільйонів долярів і буде найбільшим у світі.

У СВІТІ

ІЗРАЇЛЬ ПОГОДЖУЄТЬСЯ НА ЕКСТЕРИТОРІЯЛЬНІСТЬ СВЯТИХ МІСЦЬ У ЄРУСАЛИМІ: Таке запевнення мав дати Ватиканові ізраїльський уряд, якщо буде створена відповідна формула такої екстериторіяльності. Ватикан зі свого боку ма би відступити від дотеперішнього вимог інтернаціоналізації цілого Єрусалиму, обмежуючи вимогу екстериторіяльности та міжнародної контролі тільки для точно означених святих місць. Вістка не є офіціяльна, а тільки „з поінформованих джерел".

КОМУНІСТИЧНИЙ БЛЬОК ДОГОВОРИВСЯ В СПРАВІ ДОПОМОГИ АРАБАМ. Упродовж двох днів цього тижня відбулися в Будапешті, Угорщина, таємні наради совєтських і сателітних провідників, в результаті яких проголошено офіційний комунікат із гострим засудом Ізраїлю та новою обіцянкою „моральної і матеріяльної" допомоги арабським країнам. В дипломатичних колах уважають це черговим доказом „постійного зацікавлення" Москви справами Середнього Сходу та її дальших інтриг на тому обширі.

МІЖПЛЯНЕТАРНА УНІЯ ВІДКЛИКАЛА НАРАДИ В МОСКВІ. Ці наради мали відбутися від 12 до 14-го вересня з участю парляментаристів із 64 країн. Тим часом, Москва відмовилася видати в'їздові візи для парляментарних делегатів Південної Кореї і тому ці наради в Москві відкликано, розглядаючись за іншим місцем для них.

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ КОМУНІСТИЧНІ ЗАВОРУШЕННЯ В ГОНГ КОНГУ. В четвер, 13 липня, в цих заворушеннях згинуло знову дві особи і вони поширились на нові райони. В зв'язку з цим ці нові райони охоплено також виїмковим станом з відповідними поліційними обмеженнями.

НОВІ ВИПАДКИ ПОРУШЕННЯ ПЕРЕМИР'Я МІЖ ІЗРАЇЛЕМ І АРАБАМИ. Про них інформують обидві сторони. Ізраїль поінформував, що його морські патрулі при берегах Сінаю перехопили два єгипетські торпедовці та в зустрічі і боротьбі з ними спричинили їх експльозію. Єгипетський уряд зі свого боку повідомив, що ізраїльська артилерія відкрила вогонь з одного боку Суезу на єгипетські позиції по другому боці та що єгипетські сили відповіли вогнем, знищивши два ізраїльські танки.

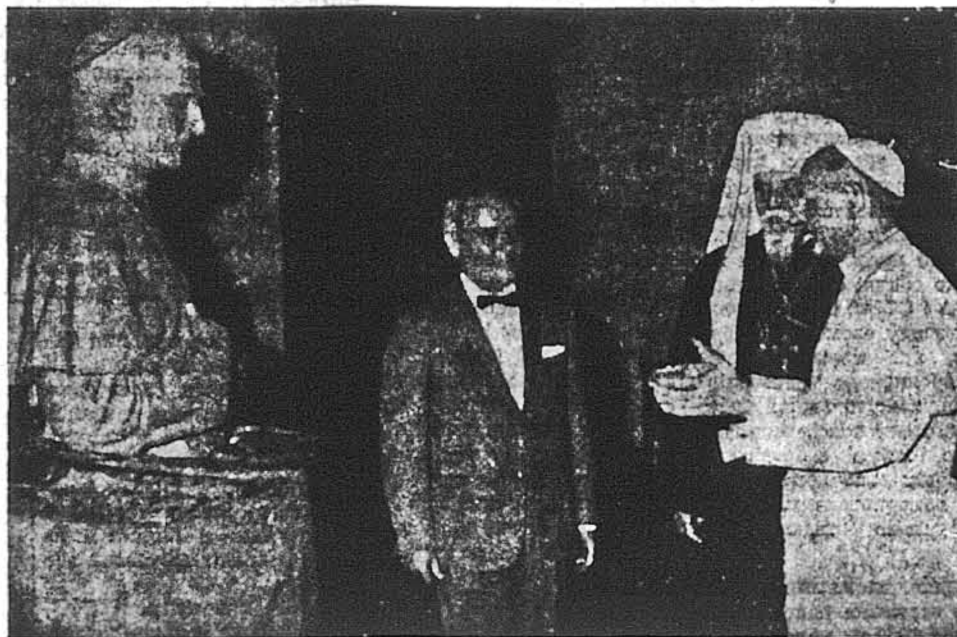
КІЛЬКІСТЬ УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ АРАБСЬКИХ ДЕРЖАВ У КАЇРО збільшилася до чотирьох. Крім президента Об'єднаної Арабської Республіки Нассера та президента Альжиру Гуарі Бумедієна в конференції беруть участь ще президент Сирії — Нурдін ель-Аттасі та президент Іраку Абдель Рагман Аріф. Король Йорданії Гуссейн, який початково брав участь в конференції, виїхав уже до Амману.

ПРИГАДКА

Як уже інформовано раніше („Свобода" з 12-го липня ц. р.), щоденник „Свобода" й одне число англомовного „Українського Тижневика" не появлятимуться в тижні від 17 до 22-го липня, з уваги на інсталяцію нових машин в друкарні та необхідність деякого ремонту приміщень. Чергове число „Свободи" друкуватиметься в понеділок 24-го липня, з датою вівтірка, 25-го липня. Всі важливіші вісті, американські і міжнародні — за тиждень, в якому „Свобода" не появлятиметься, будуть подані сумарично після цієї однотижневої перерви. Хоч „Свобода" один тиждень не появлятиметься, її бюра, як і бюра Головної Канцелярії УНСоюзу, працюватимуть нормально.

ЛЕОНІД МОЛОДОЖАНИН ВИКОНАВ ПОГРУДДЯ ПАПИ ПАВЛА VI

Вінніпеґ. — Визначний наш скульптор Леонід Молодожанин, член Королівської Академії Канади, закінчив моделювати погруддя Папи Павла VI і повернувся з Риму до Вінніпеґу. Тому, що Папа тепер дуже зайнятий і не міг регулярно позувати, мистець на сімох збірних авдієнціях обсервував і зарисовував характеристичні риси Папи і переносив їх у свій твір, який він виконував у відданій йому до диспозиції робітні у Ватикані. Закінчене погруддя ще перед відливом було оглянуте Святим Отцем у присутності мистця і Блаженнішого Кардинала Йосифа Сліпого, як теж церковними достойниками і мистецтвознавцями з Ватикану. Твір, який отримав високу оцінку, віддано до відливу в бронзі у трьох примірниках.



Папа Павло VI, ставши перед своїм погруддям роботи Леоніда Молодожанина, розмовляє з мистцем. Біля Папи стоїть Верховний Архиєпископ і Кардинал Йосиф.

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ПІДГОТОВА ДО СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

Ню Йорк - Вінніпеґ. — Підготова до першого Світового Конгресу Вільних Українців, що був мрією українських еміґрантів упродовж останніх понад три декади, продовжується і поступово добігає до свого завершення. Ще є деякі проблеми до розв'язання і деякі справи до полагодження для цієї найбільшої події в історії української діяспори, що нею буде Світовий Конгрес, скликаний у 50-річчя Великої Української Національної Революції на тиждень від 19 до 26-го листопада цього 1967-го року та який відбудеться в осідку Об'єднаних Націй, світовій метрополії Ню Йорку, але основні справи вже полагоджені і Конгрес, що його з нетерпеливістю та великими надіями очікують не тільки всі українці у вільних країнах світу, але й „на нашій, не своїй землі" в Україні, відбудеться. Узгідненій Програмовою і Організаційною Комісіями, які спільно творять Підготовний Комітет Пан - Американської Української Конференції для СКВУ, програмі матеріяли: основні засади СКВУ, проєкт резолюцій та проєкти звернень до українців в Україні, українців у вільному світі, до вільних країн світу та Об'єднаних Націй уже вислані або висилаються для перегляду, заваг і апробати всіми передбачуваними учасниками Конгресу, як і вислано вже чи ще висилається запрошення до участи в Конгресі. Устійнено вже трьох головних доповідачів на пленарних сесіях Конгресу, що відбуватимуться від четверга 23-го до неділі 26-го листопада. Доповідачем з Америки буде президент УККА, проф. д-р Лев Добрянський, доповідачем з Канади буде віце-президент Комітету Українців Канади ред. Іван Сирник, а доповідь про українські визвольні змагання, призначена для представника з Європи, матиме доповідача і ко-доповідача, на яких Координаційний Осередок Українських Громадських Центральних Установ в Европі зголосив ред. Григорія Драбата з Англії та інж. Аркадія Жуковського з Парижу. Поодинокі центральні установи з поодиноких країн уже зголошують свою участь у Конгресі та імена їх репрезентантів. Уже зголошено, що Центральне Представництво Української Еміґрації в Німеччині (ЦПУЕН) репрезентуватимуть на СКВУ його голова мґр. Антін Мельник та його секретар ред. Володимир Леник. Репрезентантом Об'єднання Українців в Голляндії буде його голова д-р Омелян Кушпета. Головний предсідник Українського Народного Союзу, що відвідує тепер українські поселення в европейських країнах і в інших справах, інформує про велике не тільки зацікавлення, але й великі надії, що їх цей Конгрес викликає практично серед усіх українських поселень - еміґрантів.

Наради Підготовного КОМІТЕТУ з кінцем липня

Для полагодження ще ряду справ, зв'язаних із СКВУ, скликано чергові наради Підготовного Комітету, які мають відбутися в Монтреалі в суботу і неділю 29 і 30-го липня. Згідно з повідомленням, Програмову Комісію, яка існує при КУК у Вінніпеґу, репрезентуватимуть ветерани підготови СКВУ: о. прелат д-р Василь Кушнір, ред. Іван Сирник, п. Микола Плавюк, мґр. Іван Іванчук та д-р Ярослав Кальба. На порядок нарад Комітету запропоновано цілий ряд „біжучих справ" і, зокрема справу пропонованої багатолюдної маніфестації в Медісон Сквер Гарден під час СКВУ в Ню Йорку.

ПРЕЗИДЕНТ УЗГІДНИВ З ГЕНЕРАЛАМИ СПРАВУ ЗБІЛЬШЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ ЗДА У В'ЄТНАМІ

Вашингтон. — Після вислухання звіту секретаря оборони Роберта МекНамари із його поїздки до Південного В'єтнаму, президент Линдон Б. Джансон відбув довгі наради з головним командувачем збройних сил ЗДА ген. Вільямом К. Вестморелендом та головою об'єднаних шефів штабу ген. Ірлом Г. Вілером. На закінчення цих нарад відбулася в Білому Домі преcова конференція, на якій і Президент і представники командування разом із секретарем оборони МекНамарою підтвердили повну однозгідність щодо справи збільшення американських військ у Південному В'єтнамі, стверджуючи, що це збільшення буде поміркованим і змагатиме до збалянсування збройних сил у В'єтнамі. І секретар оборони і представники командування підтвердили заяву Президента, що ген. Вестморленд одержить до диспозиції всі потрібні військові підкріплення, що їх він вимагає і що їх уряд вважає конечними. Ген. Вестморленд, який прилетів із В'єтнаму на похорон своєї матері в Колюмбії, Савт Каролайна, зараз після похорону прибув до Вашингтону і конферував у середу вночі і в четвер протягом багатьох годин із през. Джансоном у Білому Домі. В розмові з журналістами генерал заперечив пресові повідомлення, начебто він вимагав якогось окресленого збільшення військ у В'єтнамі, а тільки доводив конечність одержання таких підсилень, які є потрібні в даній військовій ситуації. Щодо цього він знайшов повне зрозуміння і в Президента і в інших представників уряду та командування.

ОН засуджують відмову Ізраїлю щодо Єрусалиму

Об'єднані Нації, Ню Йорк. — Представники комуністичних арабських та мусульманських країн виступили в четвер 13 липня ц. р. з одностайною вимогою засудження Ізраїлю за його відмову скасувати започатковані ним заходи для уніфікації Єрусалиму. Всі вони доводили, що відмова Ізраїль виконати резолюцію Об'єднаних Націй з 4 липня ц. р. є зневагою для Об'єднаних Націй і підриває їх престиж та успішність їхнього діяння і впливу. В дебатах проти Ізраїлю виступали представники Української ССР, Польщі, Угорщини, Пакистану, Афганістану, Сирії і Кувайту. Голови делеґацій цих двох останніх арабських країн атакували не тільки Ізраїль, але також і З'єднані Держави Америки, які, мовляв, були заздалегідь докладно поінформовані про плянувану Ізраїлем агресію і дали „зелене світло" для її проведення. Міністер закордонних справ Української ССР Дмитро Білоколос називав Ізраїль знаряддям американського і британського колоніялізму в їхній боротьбі із „національними рухами" в арабських країнах. В дебатах не виступали представники південно - американських і західньо-европейських країн, які старалися у позасесійних розмовах знайти формулу для проєкту загальної резолюції в справі замирення на Близькому Сході.

УАВ роблять заходи для Конґресового визнання, плянують поширення

Евген Саґаш, крайовий командант Українських Американських Ветеранів, на відвідинах в Головній Канцелярії УНСоюзу. Стоять (зліва): головний касир УНС Іван Конькольський, Евген Саґаш і заступник головного предсідника УНС Володимир Сохан.

В четвер, 13-го липня в полудневих годинах відвідав Головну Канцелярію Українського Народного Союзу та приміщення видавництва „Свобода" крайовий командант Українських Американських Ветеранів п. Евген Саґаш. В розмові з екзекутивними урядовцями УНС і редактором „Свободи" п. Саґаш, переобраний на крайового команданта УАВ на недавній конвенції у Філядельфії, зокрема інформував про інтенсивні заходи очолюваної ним організації добитись крайового визнання, щоб, як його мають католицькі, жидівські та інші ветеранські організації. Відповідний законопроєкт у Конгресі вже внесений і тепер очікує свого вирішення. Приготовляється також приміщення відповідної таблиці на Арлінгтонському цвинтарі у Вашингтоні. Українські Американські Ветерани, що об'єднують тих вояків американських збройних сил української роду, які боролися на світових побоєвищах під час двох світових та пізніших воєн, зорганізовані тепер у своїх 14 Постах у різних осередках нашого скупчення та мають поважний вплив на наше життя.

МҐР. ОСИП ГОРОДИСЬКИЙ ПОМЕР У ШИКАГО

Шикаго. — В четвер 13-го липня ц. р. тут помер на 60-му році життя мґр Осип Городиський. Панахиди відбудуться в суботу 15-го липня о годині 7-ій веч. і в неділю 16-го липня о годині 5 по пол. в похоронному заведенні Музики. Похорон відбудеться в понеділок 17 липня о 9 годині ранку з цього заведення.

„Дівочий манастир" біля Козельця, в УССР — без хреста, але заквітчаний

Київ. — Закритий по другій світовій війні Дівочий Манастир біля Козельця, на Полтавщині — прегарний зразок давньої української архітектури, був обернений в „історичну пам'ятку", на манастирі немає хрестів. Зате від кількох років під головною банею - куполом, що підноситься на висоть понад 30 метрів, чиясь невідома рука посадила кущ бузку, що бозу, з російської мови — „черемухи", що так незвичнo прикрашує знищений манастир. Київська газета „Молодь України" з 9 липня, можливо, у відповідь на чутки та релігійного характеру легенди, небажані для безбожної влади, помістила таку замітку власного кореспондента: „Той, хто відвідає Козельщину, неодмінно залюбується красивою древньою спорудою. Це колишній Дівочий Манастир, пам'ятник архітектурний пам'ятник. Але що це? На тридцятиметровій висоті під одним з куполів буйно цвіте... кущ черемхи. Ні, то витвір не пензля художника, а природи. Чудо-рослина мужньо переносить морози, спеку. Просто неймовірно, як черемха може існувати на крихітному клаптику ґрунту, занесеному туди вітром протягом багатьох років. Хто і коли посадив її, невідомо".

Підготовляється маніфестація біля Статуї Свободи

Ню Йорк (В.К.). — Як і минулого року, організація Американці за Визволення Поневолених Народів (АВПН) на закінчення Тижня Поневолених Народів 1967 року влаштовує біля Статуї Свободи в неділю 23-го липня Маніфестацію. В плянi підготови до неї вже відбулося кілька Конференцій, в яких брали участь численні представники організацій поневолених неросійських народів і сателітів СССР. Остання конференція відбулася в п'ятницю, 7-го липня ц. р., в готелі Медісон Сквер, в якій взяли участь українці, кубинці, козаки, китайці, азербайджанці, північно-кавказці (Дагестан), латиші, румуни, білоруси, альбанці, представники Ідель-Уралу й індуси, як спостерігачі.

Президент АВПН п. А. Корн поінформував присутніх про програму Маніфестації та зачитав ряд листів від сенаторів, конгресменів і адміністрації м. Ню-Йорку, які заповідають свою участь. Зокрема проф. Л. Добрянський, як голова Національного Комітету Поневолених Народів, дав свою згоду бути головним промовцем.

У зв'язку з тим, що адміністрація острова Статуї Свободи не дозволяє на присутність великої кількости учасників маніфестації, представники поневолених народів мають бути обмежені делеґаціями з своїми національними прапорами й написами національної групи.

З метою ширшої інформації про цілі Тижня Поневолених Народів організація АВПН видала друком ілюстроване видання з минулорічної маніфестації біля Статуї Свободи й відповідні летючки, які вже поширюють ся між американським громадянством. Крім цього кожна національна група, а зокрема українська, що її репрезентує Спілка Визволення України подбала про інформаційне видання про свою країну, в якому подаються факти поневолення російським колоніялізмом. Велику активність і зацікавлення у відбуванні Тижня Поневолених Народів проявляють кубинські організації та

(Закінчення на стор. 4-ій „Юкреніен Віклі")

Великий „День Української Молоді" відбудеться в Оттаві

Оттава, Канада. Після закінчення Міжкрайової Пластової Зустрічі на оселі „Батурин", яка відбувається в днях 23-го до 30-го липня ц. р., около 1000 пластунок і пластунів прибуде до Оттави, щоб тут в понеділок 31 липня взяти участь в програмі „Дня Української Молоді". Проєкт цієї першої масової імпрези української молоді в столиці Канади для відзначення сторічча конфедерації був заініційований Пластом ще в грудні м. р. і одобрений крайовими проводами українських організацій молоді, які покликали до життя Координаційний Комітет Крайових Молодечих Організацій в складі Пласт, СУМ, ОДУМ, МУНО і УКЮ. На доручення Крайової Пластової Старшини був покликаний в місяці січні Пластовий Діловий Комітет в Оттаві під проводом пл. сен. др. І. Войчишина для висднання конечних дозволів урядових чинників і організаційної підготови свята. За підтримкою Екзекутиви КУК у Вінніпеґу та за порадами сен. П. Юзика видано згоду на участь прем'єра Канади в програмі святкувань та на відвідини молоддю спікерів сенату і палати репрезентантів. Крім того пластовий Діловий Комітет в Оттаві отримав дозвіл на відвідини молоді в Генерального Губернатора Канади.

В ході переговорів з урядовими чинниками одержа-

(Закінчення на стор. 4-ій „Юкреніен Віклі")

Питсбурґ відзначить Тиждень Поневолених Націй

Питсбурґ, Па (П. Г.) — На основі Резолюції Тижня Поневолених Націй, схваленої Американським Конгресом в 1959 році, по всій Америці, в третьому тижні місяця липня відбуваються величні маніфестації та інші імпрези для відзначення цього Тижня. Велика кількість американців і представників поневолених народів приймають в них участь, щоб заманіфестувати, що волелюбна Америка ніколи не погодиться на такий стан, коли в світі існують поневолені нації. Маніфестація імпреза Тижня Поневолених Націй в Питсбурґу, зорганізована заходами відділу УККА, відбудеться в неділю 16 липня ц. р., у Вест Вю Парку, о 3-ій год. пополудні, сполучена з „Україньским Днем", що його тут улаштовують щорічно. Крім українських промовців, у Вест Вю Парку виступатимуть визначні промовці американського політичного світу: Вінсент Мурович — спеціяльний дорадник губернатора стейту Пенсильвенія, сенатор Стейсі, Томас Форестер, Ріта Вільсон, Кейн і Джеймс Кларк. З головною промовою виступить Роберт В. Дуґґан — окружний прокурор повіту Аллеґені. В мистецькій частині виступить американська духова оркестра під керівництвом П. Висоцького, філядельфійські артисти пані і пан Пінот - Рудакевич і танцювальна група молоді при УКЦ св. Апостолів Петра й Павла з Ембридж, Па., під керівництвом пані А. Палійчат.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Ситі і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".
Статті підписані іх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Тиждень надії

Немає на світі людини, яка не мала б свого „випробування": важка недуга чи смерть в родині, матеріяльні трудноці, стихійне нещастя, незаслужена кривда — людським нещастям немає ліку. І кожний з нас сам міг пересвідчитися, що в найтруднішій годині життя, як усе — здавалося б — валиться і кінчиться, тоді залишається ще надія, ця велика добродійка в нашому житті, що не опускає і, часто, не пускає нас до гробу, бо дає нам нову наснагу, додає сили й енергії перетривати і жити.

Подібне можна б сказати і про народи. Надія на краще завтра додає їм сили і снаги не тільки перетривати лихоліття, але й за це краще завтра змагатись, до нього активно прямувати.

Що ж може бути гірше для людини і народу, як неволя! „Дай мені волю, або смерть!" — не є пустою фразою, але глибоким сенсом життя. В такій найгіршій ситуації, бо в неволі, перебуває й наш волелюбний український нарід, як і багато ще інших народів із славною історією та великою культурою, що впали жертвою народовбивчого комуно-московського імперіялізму. Про всі страхіття неволі для цих народів не доводиться говорити. Між нами є ще багато таких, що зазнали їх на власній шкірі. Вони найліпше знають, яку величезну, неоціненну вартість у неволі має надію на волю.

Тиждень Поневолених Націй, що завдяки великодушності і далекозорості американських законодавців став законом цієї країни і його тепер кожного року має проголошувати Президент ЗДА та відповідно відзначати американський нарід аж до того часу, як усі народи будуть вільні і незалежні та який припадає саме в наступному, третьому тижні липня, має значення і вартість тієї спасенної надії для нашого українського й інших поневолених народів. Не диво, що ніщо досі не викликало такої люті серед поневолювачів у Москві, як цей Тиждень.

Важливе, щоб ми своєю масовою участю у відзначуванні цього Тижня Надії дали доказ нашої відданости і нашої рішучости робити все можливе, щоб надія цього Тижня стала дійсністю. Тиждень почнемо з Богом, як уже цієї неділі в наших та багатьох американських церквах відправлятимуться Святі Літургії в наміренні поневоленого нашого українського та інших народів. Упродовж тижня в багатьох містах і місцевостях відбудуться відповідні імпрези. Вістка про них дійде до тих, що в неволі, та принесе їм нову надію, що не за горами той день, в якому вже не буде потреби відзначати Тижня Поневолених Націй в Америці, бо „всі народи будуть вільні і незалежні". Це та велика й життєдайна надія, що її дає Тиждень Поневолених Націй.

Трагедія поневолення

У старовинному княжому Львові розпочався 8 липня однотижневий „Фестиваль дружби чехо-словацької і радянської молоді". Насторожувала сама офіційна назва фестивалю, адже він відбувається на українській землі, у так зв. „державі" УССР, то чому б чехи і словаки не мали зустрітись із українськими юнаками і дівчатами?

На фестивалі, крім потоку ідеологічно-агітаційних комуністичних доповідей, відбуваються також демонстрування кінофільмів, виступи мистецьких груп, зустрічі письменників, навіть шоферів, доярок і т. д. Знову ж, і тут Москва не дозволяє українській молоді показати свої таланти чи знання . . . „Молодь України" з 8 липня цілком безцеремонно помістила фотознімку з виступу на фестивалі у Львові — і виразно видно плякат на сцені: „Верности посвящается"; себто навіть при такій нагоді знехтувано українську мову. Коли чехи і словаки показують свої народні танці, то „радянська молодь" демонструє перед ними „Берьозку" та „Лезгінку" . . . Навіть астронавт українського походження Попович не прибув до Львова, зате приїхали аж три з „великого російського народу": Терешкова, Гагарін і Леонов . . . У славній львівській Політехніці, яка, — стверджує навіть „Молодь України" — „багато бачила на своєму віку", — одна за одною лунають промови „про славні ленінські ідеали", про „проблеми молодіжного руху", себто комуністичних агітаторів поза СССР. Хоча і з сателітної країни представники Чехо - Словаччини не змушувані втрачати свого національного обличчя, зате українську молодь офіційно перекреслено ярличком „совєтського человєка". Львівський Фестиваль є ще одним із безлічі доказів поневолення нашого народу.

Ярослав Курдидик

„ЗАКОН АТОМОВОЇ ЛОГІКИ"

Зустріч президента Джансона і Косиґіна в Ґлесборо вказує і підкреслює, що, крім обговорення комплексу, який виник на Середньому сході після нещодавного зудару між Ізраїлем й арабами, представник Совєтського Союзу хотів перш усього договоритися у подробицях про т. зв. „закон атомової логіки"...

Є чутки, що Косиґін приїхав не так на виступ до ОН, як хотів у зустрічі з Президентом продискутувати обмеження збройних перегонів у дефензивному й офензивному аспектах, що пов'язані з ракетобудівництвом. У фаховій пресі пишеться про те, що обидві сторони, тобто і ЗДА і СССР, осягнули вже таку межу атомового озброєння, яке можна назвати „замороженням перегонів". Тепер, кажуть знавці, залежатиме вже зовсім індивідуально, котра сторона цю своєрідну „атомову спіралю" поширюватиме, чи теж евентуально підвищуватиме.

Перше посилення розбудови атомових ракет розпочалося 1950 р., коли то ЗДА і СССР побудували далекосяжні ракети. А вже від 1957 р., коли большевики випустили першого „Спутніка", у ЗДА настала тривога, що вони у порівнянні із Совєтським Союзом залишилися позаду. У висліді, вже в найближчих місяцях розпочато приспішені експериментальні досліди з середносяжними ракетами „Джупітер" і „Тор", та поважно приспішено досліди із ракетами „Поляріс, і далекосяжними ракетами „Атляс" і „Тітан".

Коли ж для далекосяжних ракет ЗДА побудували перші підземні сховища, то на початку 1960 р. Хрущов був першим, який проломив 3-літню мораторію та перевів вибух 7-меґатонової терористичної супербомби. Наслідки того водневого вибуху підтвердили тільки обидвом сторонам т. зв. „атомову логіку", а саме, що небезпека від нуклеарної нищівности не змаліла, а зросла. Меґатонаж показав теж, що він своєю вибуховою силою набагато більший, чим будь-яка определена ціль на нашій плянеті.

Ірраціональна своєю повінною емоційність, яка постала після останнього зудару на Середньому Сході, підтвердила тільки і пригадала світові, що конфлікт навіть із такого невеликого своїм засягом обширу, який були охоплені воєнні дії, може переміннитися у трагічне своїми наслідками поширення війни, якщо у майбутньому атомова зброя пошириться на більше народів. Для прикладу, коли б стрільна з атомовою зарядкою мали у своїх руках араби, Ізраїль, Пакістан або Індія. Або, коли червоний Китай, який вже має навіть добре розроблену атомову зброю, пічне її масово продукувати і роздавати африканським, чи азійським народам, або — як запропонує Нассерові атомову допомогу, щоб таким чином виелімінувати цілковито з того обширу всякі впливи, однаково совєтів як і ЗДА.

Факт, що Індія почала дуже рішуче домагатися ґарантії, однаково зі сторони ЗДА, як і СССР перед китайським атомовим нападом, теж має свою вимову.

Є чутки, що між Вашинґтоном і Москвою таки прийде до остаточного зговорення, щоб всіми можливими засобами припинити дальше поширення продукції атомової зброї. Воєнні коментатори твердять, що перший вибух китайської водневої бомби сприятиме кооперації в Женеві для такого пакту.

У зв'язку з такою евентуальною можливістю, президент Американської Комісії Атомової Енерґії, Дж. Т. Зіборґ виявив деякі дуже цікаві подробиці. Виявляється, що продукція атомової енерґії, в яку ЗДА вложили за 25 років мільярди долярів, продукує настільки урану, що з нього можна легко випродукувати річно 500 до 1000 т. зв. зарядок до найважчих бамб, або коли це розділити на менші формою зарядки, то з цього матеріялу можна виробити тисячі окремого призначення стрілен.

Коментатори у ЗДА пишуть, що відомості президента Зіборґа проголошено з тим розрахунком, щоби приспішити підписання атомового договору, а також з пересторогою для народів, які ще не продукують, але можуть розпочати продукцію своєї власної атомової енерґії, щоб вони залишили такі задуми і погодилися з тим, що тільки п'ять народів, якщо очевидно враховувати туди і Китай — ЗДА, СССР, Великобританія і Франція матимуть цю атомову зброю з тим, що її продукція буде різко міжнародними засобами контрольована.

Це факт, що чимало деяких країн отягаються з підписанням атомового пакту, бо сумніваються, чи ЗДА або інші „атомові країни" погодяться постачати їм атомову енерґію для мирних цілей та та чи не схотять пов'язувати такої достави з якоюсь некорисною для них політичною вимогою. Деякі країни, а між ними Індія і Західня Німеччина, твердять, що такий пакт, який має на меті обмежити продукцію атомової енерґії до п'яти держав, поділить світ на першорядні сильні і другорядні, безсильні держави, і таким чином створить нове міжнародне недовір'я і напруження.

Деякі американські воєнно - політичні коментатори запитують зовсім слушно, чи не матиме „практичний сенс" прозраджувати до подробиць всі секрети, що ЗДА продукують в ділянці офензивної атомової зброї, або т. зв. „дефензивного електронічного щита", зложеного головним чином із протиракетних ракет. Сьогодні ЗДА переважають Совєтський Союз офензивною ракетною зброєю у відношенні 3:1.

Під сучасну пору ЗДА мають готових і захованих у підземельних сховищах 950 одно - меґатонних далекосяжних „Мінітмен", розкинених дослівно по усій території країни, і ці ракети називають „ядровим постійним арсеналом", бо він може відстояти всі, навіть евентуальні безпосередні ворожі поцілі, і після цього „відплачуватися"... Крім того, мається 92- десяти - меґатонових „Титан-2", які призначені для найважливіших ворожих індустріяльних скупчень, і 650 ракет „Поляріс" на підводних атомових човнах, яких 30 кружляють завжди по морях. До цього арсеналу долучуються ще 720 літаків Б-52 і Б-58, які теж можуть перекинути в кожному часі і засягу відповідну кількість атомових бомб. Слід згадати, що всі ці ракети постійно підмінюються новими, більш вдосконаленими типами. І так теперішній „Мінітмен" мають замінити „Мінітмен-3", який матиме в одній переносній ракеті не одну, а більше зарядок, і таким чином їхній радіюс нищівности пошириться на 4-6 разів.

У зв'язку з усім наведеним постав дуже трагічно-понурий вислів, що вже під сучасну пору є вдвоє стільки атомових бамб, як цілей на нашій плянеті, що „заслуговували б" на знищення.

Стефанія Пушкар

УЧАСТЬ УКРАЇНОК У МІЖНАРОДНІЙ СЕСІЇ ФЕДЕРАЦІЇ ЖІНОЧИХ КЛЮБІВ

(2)

Тому всі еміґранти не лише ішли зі своїми родинами в незнане й непевне майбутнє, але з твердою постановою голосити правду про неволення України. Вони переселились до різних країн світу, шукаючи захисту і праці. Нові місця поселення ставили перед українською жінкою нові проблеми, розв'язка яких вимагала об'єднаних сил. Так постала ціла низка жіночих організацій в різних країнах, що вже в 1948 р. створили Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій, яка під цю пору начислює 14 крайових об'єднань в 10 країнах світу.

За 19 років існування СФУЖО допомогло українській жінці заховати свою самобутність, зберегти традиційну культурну спадщину, розв'язувати виховні проблеми у нових умовах поселення, та встановити дружні взаємини з іншими народами в нових побутових відносинах.

В останньому році СФУЖО провело успішно декілька проєктів серед свого членства. Одним із таких є встановлення літературної нагороди фундації Марусі Бек, яка в цьому році признала 3 літературні нагороди українським письменникам. Наша увага для розвитку наших молодих талантів є особлива тому, що в нашій батьківщині Україні проходить знову справжній культурний ґеноцид. Українських молодих письменників, оскаржених за контрреволюційне думання, засуджують, ув'язнюють або приміщують в лікарнях для божевільних чи висилають на Сибір. Інколи тільки фраґменти їх ненадрукованих творів проникають поза залізну заслону до нас та виявляють нам велич конфлікту між наукою доктрин, а тугою творчого духа української людини до свобідного вислову.

В ділянці суспільної опіки СФУЖО спрямувало працю жіночих організацій на опіку над старшими віком та допомогу поворотцям, що відбули свою кару на Сибірі й повертаються на батьківщину. Серед нашого членства в 10 країнах світу немає майже ніодної родини, яка не мала б когось із рідних [illegible] большевицькій тюрмі чи на засланні в Сибірі. Після закінчення своєї кари, вони старі, знеможені і хворі повертаються на місце свого походження. Але і тут кінця їх страданню немає, бо для них немає ні мешкання, ні праці. Приймають їх „кутом" добрі люди, діляться з ними своїм голодним пайком. Тими засобами большевицький режим старається примусити тих людей вертатись на Сибір, і в той спосіб позбутися їх з України. Та багато з них протиставиться тому. Хоче принаймні вмерти на своїй землі, коли не може жити і працювати. Ці поворотці борються за найістотніші людські права і їм потрібна допомога. СФУЖО створило фонд допомоги і назвало його Фондом П'ятсот, на пошану тих 500 жінок, що згинули в повстанні концентраційного табору в Кінґірі. Цей фонд творять тепер складові організації, посилаючи поворотцям посилки з харчами й ліками.

Для охоплення українського жіноцтва, розкиненого в 10 країнах, СФУЖО влаштовує реґіональні конференції. Вони відбулись у 1962 р. у Торонто, Канада, у 1963 р. у Нотінґгемі, Англія, а тепер підготовляється в Куритибі — Бразилія. Конференція має на меті прослідити проблеми наших поселенців в Південній Америці та запізнатися з економічним і соціяльним статутом нашого жіноцтва.

Під час Українського Тижня на ЕКСПО-67 в Монтреалі СФУЖО відбуде в липні пресову конференцію з канадійськими журналістками. У листопаді цього року СФУЖО візьме участь у Світовому Конґресі Вільних Українців, що відбудеться у Ню Йорку з нагоди 50-ліття проголошення української самостійної держави. Українське жіноцтво відзначить рівночасно 50-ті роковини осягнення рівних політичних і соціяльних прав українських жінок, проголошених у 1918 р.

На день 15 листопада ц. р. СФУЖО скликує Жіночу Сесію, під час якої буде насвітлений статус української жінки у вільному світі та порівняний із статусом жінки в Україні, що живе під гнітом комунізму.

Вкінці наша делеґатка виявила вдоволення зі співпраці СФУЖО з Генеральною Федерацією Жіночих Клюбів, що дає можливість порівняти наші програми та старатись досягнути нашу спільну мету, а саме дійти до кращих взаємин і порозуміння поміж народами світу та з'єднаними силами всього жіноцтва вільного світу протиставитись підступним силам поневолюючого комунізму, що нині стає загрозою для всього вільного світу. Україна, зі своїм 45-мільйоновим народом, була першою жертвою цього жорстокого режиму.

Коли б усе жіноцтво у вільному світі могло усвідомити собі жахливу ціну, яку жінки поневолених народів платять за спротив проти атеїстичного російського імперіялізму - комунізму, вони злучили б свої голоси із нашими в обороні мільйонів жертв, позбавлених найосновніших людських прав і відданих вільним світом на поталу на те, щоб не дразнити агресивного комунізму. Звіти Балтійських жіночих об'єднань також торкалися положення їх поневоленого жіноцтва, насвітлювали релігійні переслідування та нищення національних культур балтійських народів.

Від імени Організації Жінок Свободи, що об'єднує жінок в екзилі з Чехії, Словаччини, Мадярщини, Білорусі, України й інших, звітувала п. Марія Душник, яка від ряду літ є секретаркою того Об'єднання. Вона вказала на збільшене число втікачів зі сателітних країн, що різними дорогами проникають до сумежних країн Европи та потребують матеріяльної і правної допомоги. Велику працю в тому напрямі ведуть організації чеських, словацьких і мадярських жінок. Говорячи про Україну, вона вказала на те, що подібно як у балтійських державах і в Україні йде повна русифікація та палення національних історичних архівів, які зберігали історичні акти української державности. Колись квітуча народна культура, якої носієм була українська жінка — [illegible] ділянці побуту, повністю занепала і тому українські жінки в екзилі так дбайливо творять музеї для збереження зразків народної культури.

На закінчення міжнародної Сесії відбувся похід делеґаток у національних строях та спільна знимка з Президією Конґресу.

(Кінець)

„МИ ПРО ВСЕ РОЗПОВІМО" . . .

Колосівський орган „Вісті з України" ч. 22 з тріюмфом повідомив, що після Москви та Ленінграду, в Києві побувала група туристів — „члени Федерації руських канадців", давніх еміґрантів з Білорусії, Кавказу, України. Хоча Кавказ не має жодного відношення до „руських", ті політичні туристи знаходили і знайдуть у майбутньому, повернувшись із Сочі в Канаду, спільну мову у вихвалянні СССР. Член групи Ф. Мокляк уже заявив, побачивши Дніпро, Хрещатик та виставу в опері: „Ми багато чули плітки про Радянську країну від усяких націоналпройдисвітів. І є ще люди в Канаді, які потрапили під вплив цієї пропаганди. Ми приїдемо, розповімо їм про все те хороше, що побачили тут у вас. Ми відкриємо їм очі".

З НАШИХ БУДНІВ

ПРО ПОГОДУ І НАГОДУ

Ці два факти, безумовно, вирішальні під час вакаційного дозвілля: погода і нагода. Нагода знайти відповідних партнерів до карт, чи гарну партнерку на пляж, чи доброго кумпана на рибу, чи навіть надибати споріднену, а загублену українську душу коло бари.

Все це, узалежнюється від вашого віку, темпераменту, апетиту, особистих зацікавлень, ну, і так званих спроможностей . . . Для патріотів, які і на вакаціях вперто продовжають політику будування мостів, — тобто для коханих бриджистів, розуміється, погода не відограє тієї самої ролі, що для їх чарівних жіночок, які привезли з собою копицю різних, притягаючих зацікавлені погляди, строїв і, взагалі, мають що і в чому показати.

То саме, що про бриджистів, можна б сказати і про іншу, дивовижну категорію земляків, що їх називають рибалками. Їх добра погода обходить стільки само, що торішний сніг. Якраз навпаки, в гарний, сонячний день вони тяжко скучають, ходять-блудять і світом нудять: заглядають чи гори не куряться, чи не збирається на дощ. „У дощ риба краще бере", — говорять ці фантасти.

Довголітній досвід, ще з Старого Краю вивезений, повчає нас, що на вакації не слід вибиратись з серцем сповненим надій, очікувань, задушених бажань. Коли ви, наприклад, віріте, що за два тижні перебування на рідній оселі прочитаєте одну книжку, загубите 15 фунтів „надбання" і прекрасно відпочинете, — то це, звичайно мрії відрізаної голови, — як говорили колись у Львові.

Так само вибийте собі з голови, що десь, на тих необнятих просторах північноамериканського континенту знайдеться таке ідеально-затишне місце, де жодна мара не турбувала б вас та й не дражнила б політикою, контактами, арабсько-ізраїльською війною чи справами календаря . . . В таких випадках нікому не можна вірити, навіть порядній та чесній, на перший погляд, людині. Оце, недавно, в одному пансіоні попався мені в кімнату ідеальний, як це мені зразу здавалося, партнер: він упродовж трьох днів про ніщо інше не балакав, лише згадував свої парубоцькі пригоди і нагоди. Аж на четвертий день несподівано випалив:

— А що ви, пане товаришу, думаєте про той Світовий Конґрес Вільних Українців? І на дідька він нам здався? . .

А там, як пішло, — та і пиши пропало!

З чого виходила б наука, що на вакаціях не треба „великого бажати", а вдоволятись малим, навіть маленьким дозвіллям чи приємністю. Тоді зненацька, може привалити до вас і велике щастя: може вам навіть спійматись о-така! — велика риба.

Ікер.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Михайло Данилюк

ПОВСТАНСЬКИЙ ЗАПИСНИК

(16)

Оце, як прокотились важкі німецькі танки на схід, як люди з полегшею зідхнули, що місто оціліло, впавши німцям у руки майже без бою — оце тоді почали злітатися з усіх-усюд люди назад у Крем'янець.

Поверталися з далеких сіл, повітів, з Галичини, Полісся, дехто із в'язниць Житомира й Винниці, а чимало поверталося з еміґрації. Шукали рідних і знайомих, вдихали на повні груди пахучі ранки крем'янецького яру. Заходжувалися з новим патосом будувати своє життя і знову, котрий то вже раз, розбудовувати захитане до основ громадське, церковне і культурне поле.

Верталась молодь. Появились колишні студенти, гімназисти, семінаристи, вчителі, курсанти, колишні працівники громадської ниви і політичної думки. Багато не повернулось. Але життя бігло своїми струмками, бож тих, що поховали в'язниці — вже не повернути . . .

Одним із перших, що явилися з еміґрації, був Андрій Л. Він почав працювати в міському управлінні, а ще перед тим, мабуть, включився в політичну роботу одної з політичних сіток. Вибирав собі різні псевдоніми, і тому, що вони часто мінялись і годі іншій сітці було вслідкувати за їх зміною — хлопці звали його між собою просто Андрієм Ле, додавши до початкової букви його прізвища ще одну букву. Так само зробили і з товаришем Андрія в цій самій організації, назвавши його Ільком Те. Для певности, в ширших кругах, це ім'я навіть не згадувалось.

Андрій — колишній гімназист, якому поляки не дали закінчити гімназії, і він був одним із тих, що побував у семінарці митрополита Шептицького. Крутився десь на еміґрації і прийшов у Крем'янець виднішим членом одної частини, колись суцільної, ОУН. Разом з іншими, а серед них — із Ільком Те, що вспів закінчити гімназію і був уже студентом, колишнім семінаристом Левом Я., вчителем Іваном М., міщанами братами П., Миколою К. та іншими творили чи не основну ланку своєї сітки, що розгортала роботу.

Повернулись Микола, Михайло і Рузя Н., відомі ще з польських процесів, вернулись семінаристи Іскра, Микола Б., Шкляр, згодом появився семінарист Троян, Галина Шубська, донька відомого на Волині Козубського, що овдовіла по Ігореві Шубському, відомому також із польських процесів, який разом із Пшеничним наложили головою, як перші жертви трагічних міжусобиць . . . Прийшло чимало. Навіть показався був Василь Ш., але незабаром поїхав до брата Олега на Полісся, а також „ходяча революційна енциклопедія" Вітька П., який поїхав далі, на Галичину, щоб там, казав, „учити галичан революції". Вони всі принесли зі собою другу частину ОУН.

Блакитний, також колишній гімназист, повернувся аж під Різдво, кінцем сорок першого року, втікши з полону. Покликаний у червону армію, він закінчив військову школу і „захищав родіну" від Пруту до Дніпра. Прийшов пішки аж з-під Херсону. Прийшов — і рідна мати його не впізнала. Аж після трьох днів миття сусіди казали —так, це, мабуть, він . . .

Ще відлежував міхурі на ногах, як його відвідали двоюрідні брати — Грицько і Пилип. Першим примчався Гриць.

— Ти, братіку, видужуй! До роботи треба. Україна чекає. Кажеш, що закінчив військову школу? Нам таких і треба. Ось допоможеш мені із зброєю, як її схороняти. Ми вже її ховаємо . . .

— Як то ховаємо? — здивувався Блакитний. — Плякати ж по місті говорять, що Україна будується, а ви ховаєте?

— Це все для замилення очей. Наша організація ОУН СД збирає зброю, і ми готуємось до великої хвилини під рукою молодого, революційного провідника . . . Тобі лише у нас місце. Інших не слухай.

За два дні прийшов Пилип, старший брат Григорія.

— Видужуй, і то скоро! Про тебе вже он говорять, а нам військовиків потрібно. З німцями — сам бачиш, що виходить. Треба готуватися до нових подій. Ми вже й зброю по селах кажемо зберігати, бо таки до чогось дійде. Починай знову працювати в ОУН, але нашій, під рукою старшого, досвідченого провідника. Нам тебе потрібно, а інших не слухай . . .

А кого ж слухати? Котрого з двох братів? . .

А фактично — ні молодого і революційного, ані старшого і досвідченого провідника на землях, які нагромаджували величезний вольтаж політичної стихії — не було. І події йшли, розвивалися своїми шляхами, а ось тепер дійшли до такого пункту, коли вже, незалежно від усіх кличів, програм і плянів — таки видно було повний зудар національних інтересів нашого народу з інтересами нових загарбників у залізних шоломах і з душею шакала.

Пассейк, Н. Дж.

ВІДЗНАЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИХ РІЧНИЦЬ

В програмі П'ятидесятиліття Української Національної Революції Товариство Прихильників УНР в Патерсоні, Н. Дж. відзначило одну з дат цієї революції організацією доповіді: Головний Отаман Симон Петлюра й Перший Український Військовий З'їзд, що відбулася в Українській Централі в Пассейку, 21-го травня.

Урочистість відкрив член Товариства Прихильників УНР п. І. Шайдевич. Він подав перебіг подій 1917 року на українських землях, аж до відкриття Першого Українського Військового З'їзду. Відкриваючи врочистість, попросив вшанувати пам'ять всіх тих, що життя своє віддали на вівтар України вставанням та хвилинною мовчанкою.

Після того уділив слово для привіту бувшому членові Української Центральної Ради, теперішньому Голові Головної Управи Об'єднання Прихильників УНР в ЗДА дир. І. Крамаренкові.

Дир. І. Крамаренко закликав до співпраці та моральної й матеріяльної підтримки ДЦ УНР.

Проф. д-р І. Драбатий доповідав про З'їзд і подав характеристику обставин, в яких З'їзд відбувався.

Доповідач подав такі маркантні момнти З'їзду.

1. Затвердження Першого українського полку імени Гетьмана Богдана Хмельницького, що треба рахувати, як початок організації новітньої збройної сили України.

2. Анонімні листи Петлюрі та Винниченкові, в котрих вимагалося їх відходу від української справи та грозилося їх вбити, коли вони не виконають цього домагання.

3. Один з рядових членів З'їзду промовив лише одне речення: „Просім Українську Центральну Раду якнайскорше проголосити самостійність України". Це речення вкрито безперервними окликами „Слава", отже принято, як резолюцію - побажання З'їзду, і це був вияв бажань українців.

4. Виявлення звичайної, самозрозумілої соборности делегатами від всіх земель України, від Буковини та Закарпаття починаючи, й на Зеленому Клині кінчаючи.

Доповідач подав склад Генерального Військового Комітету, який обрано на Першому Українському Військовому З'їзді: Симон В. Петлюра, Володимир К. Винниченко, д-р Іван Луценко, підполк. летунства Віктор Павленко, полк. Олександер Пількевич, генерал Михайло Іванів, Арсен Чернявський, Аполон Певний, полк. Юрій Капкан, Микола Міхновський, Федір Селецький, Степан Граждан, підполк. Віктор Поплавко, поручник летунства Михайло Полоз, Степан Письменний (матрос), Василь Потішко (єдиний, що ще живе нині в Америці), Дмитро Ровенський та Горемика-Купчинський.

Цьому Генеральному Військовому Комітетові в першу чергу доручено скликати в найкоротшому часі Другий Військовий З'їзд та прискорити гуртування українських вояків в окремі частини й формування окремих українських формацій.

Проф. Драбатий звернув увагу на те, що та доба, попри всі помилки, створила з етнографічної маси модерну українську націю й — Українську Народню Республіку.

Закінчив він доповідь зверненням зрозуміти всі тяжкі моменти праці тієї доби, студіювати ті обставини, спільно працювати та готовитися до моменту, коли проб'є 12-та година.

Після доповіді присутні відспівали український національний Гимн, чим закінчено цю скромну урочистість.

Після доповіді був щирий обмін думок за склянкою чаю, яку приготовили пані на чолі з пані Єлисаветою Решетняк.

Міннеаполіс, Мінн.

25-ЛІТТЯ ПОХІДНИХ ГРУП ОУН

4-го червня в Міннеаполісі відбулася Академія, присвячена пам'яті творців Збройних Сил України — Симона Петлюри і Євгена Коновальця, та 25-ліття кривавих жертв Похідних Груп ОУН, — влаштована Окружною Управою ОДВУ й місцевими Відділами УЗХ й МУН.

У вступному слові проф. М. Михалевич дав стислий образ нової української людини — бійця української національної революції, який формувався в збройній боротьбі за свободу і незалежність української нації. Пізніші чини ОУН — це „та школа, яка виросла в ході національної революції зі школи, створеної чинами Петлюри і Коновальця. Школи, з якої вийшли в життя ті, які несуть в своїх серцях їхні заповіти не марнувати часу, не стояти на місці, бо-ж державу будуватимемо не колись, а будуємо вже нині, розбудовуючи самі передумови її відродження, визволення . . ."

В чіткій і багато ілюстрованій прикладами доповіді, проф. Юрій Пундик розкрив не лише глибокий і величний образ формування та дій національного спротиву новому окупантові з Берліну, ініційованих і стимульованих Похідними Групами ОУН, але й визначив завдання українства для завершення розпочатого Велетнями нашої Національної Революції — Симоном Петлюрою й Е. Коновальцем і тими, які виконували і виконуватимуть їхні заповіти.

В частині доповіді, що торкалася наших завдань, проф. Ю. Пундик звернув увагу на те, що ще травнева Конференція ОУН в Почаєві в 1942 році, проаналізувавши існуючий тоді стан, підкреслила конечність творення „єдиного національновизвольного фронту", бо „тільки при наявності такого фронту зможемо добитися перемоги".

Мистецька частина програми Академії — була органічним доповненням її офіційної частини. В першій частині Надія Бринь продеклямувала вірш О. Олеся „Крики, усміхи привітні", в якому прекрасно віддзеркалено настрої Києва 50 років тому, на весні нашої національної революції. Ефективною була вдало переведена п. П. Вітриком драматизація і виконання на сцені звідомлення київської преси про Другий Військовий З'їзд і присягу полку Богданівців на Софійському Майдані перед пам'ятником гетьмана Богдана. Звукове „тло" для художнього читання створив хор Групи Повстанців, який в свій час зі зброєю в руках був пробився через Словаччину на Захід. Закінчено першу частину програми приреченням групи наймолодших (Андрій, Орися, Світлана, Марко і Володя Каркоці, Богдан Станиславів, Аня Правдюк, Віктор Отапчук, Юрчик Писарський, Мирон Куданович, Юліян Гінтнер і Таня Миронюк). під проводом п. А. Кушніра —виконати заповіт Петлюри і донести до Золотоверхого несплямованими жовто - блакитні прапори.

Друга частина — почалася деклямацією вірша О. Теліги „Поворот" у виконані п-і Н. Пачовської, після чого п-і Ольга Остапчук виголосила уривок статті О. Теліги „Прапори Духа", видрукованої в київському „Українському Слові" в листопаді 1941 року. Микола Кушнір з чуттям продеклямував монтаж з О. Ольжичевого „Незнаного вояка". Доріст (Віктор Остапчук, Андрій, Марко і Володя Каркоці, Мирон Куданович, Богдан Станиславів і Юрчик Писарський) — виконав гуртову рецитацію „Січового маршу" І. Франка. Короною програми була гуртова рецитація членами місцевого Відділу МУН-у „Тернового вінка" О. Олеся, виконаного Тамарою і Галиною Миронюк, Лесею Пундик, Надією Бринь, Тамарою Григорчак, Оксаною Станиславів, Ольгою Михалевич, Романом Писарським і Шурою Диким. (Режисура п-і Ольги Кушнір).

Ціла програма була підпорядкована одній провідній ідеї, всі її складники разом творили органічну цілість. ОДВУ і його братні Організації продемонстрували, що вони крім членства мають чисельне середовище прихильників і симпатиків, що вони мають патріотичну українську молодь, а всім разом — стремління до росту. Зокрема треба наголосити відрадний факт тіснішої співпраці цього осередку з сусідім канадійським у Форт-Вільямсі, звідки присутніми на Академії були голова Філії УНО п. Михайло Лисий і члени управи пп. М. Савчук і О. Петришин.

К. О.

Нюарк, Н. Дж.

ПІДГОТОВА ДО ВІДЗНАЧЕННЯ ТРЬОХ ВЕЛИКИХ ДАТ

В днях 25-го травня і 22-го червня 1967 р. з ініціятиви Комітету Співпраці Комбатантських Організацій Нюарку відбулися громадські наради в Народному Домі в Ірвінгтоні на яких однозгідно вирішено відзначити великим бенкетом в січні 1968 року Золоті Роковини — Проголошення Самостійности України, Української Національної Революції і Відродження Збройних Сил України.

Комітет для відзначення цих трьох Великих Роковин очолив відомий лікар і голова УККА в Нюарку д-р Володимир Гук. Екзекутивним головою Комітету став Мирон Стебельський, який є також головою Комітету Співпраці Комбатантських Організацій. На містоголів вибрано: Костя Степового, майора Івана Тарнавського і Андрія Миця. Секретарем вибрано панну Софію Мартинець. Скарбником — інж. Юхима Харченка. Керівником зовнішних зв'язків проф. д-ра Миколу Чировського. Створено чотири Комісії і на голів їх вибрано: інж. Романа Кочержука — імпрезово-програмова Комісія; Ігоря Ольшанівського — фінансова; Івана Галія — пресова; проф. Михайла Цяпку і пані Іванну Кононів — мистецька. Контрольну Комісію очолює д-р Ілля Карапінка. Членами Контрольної Комісії вибрано: Марка Гавриша, Анну Дубас, д-ра Петра Богданського і Бориса Процюка.

28-го червня 1967 р. відбулося перше засідання Ювілейного Комітету, на якому кооптувано багато нових членів до різних Комісій, що їх намітили останні громадські наради. До імпрезово-програмової Комісії запрошено: пані І. Гнатів і пп. мгра Я. Рака, Буняка, Варанюка, В. Турчак і П. Стокальський. Склад пресової Комісії збільшено панами: ред. В. Пасічняк, І. Павленко і О. Твардовський. Склад мистецької Комісії доповнено панами В. Сигалів і В. Кирейко. Пана Федора Луцишина запрошено, щоб він очолив Комісію декорації і художнього оформлення.

Крім кооптації членів до згаданих Комісій було розглянуто на цьому засіданні ряд організаційних проблем пов'язаних із підготовкою Ювілейного Бенкету.

І. Г.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. **ГРИГОРІЯ КАЛЬБИ**
складаємо $10.00 на Н.Т.Ш.
АННА і ЕВСТАХ ЗАХАРЧУКИ



Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що 28-го червня 1967 року в Омську, СССР,
відійшла у вічність по важкій недузі на 66-му році життя
НАША НАЙДОРОЖЧА МАМА, СЕСТРА і БАБУНЯ
бл. п. АННА з КАЛИНІВ
МАРЦІНКОВСЬКА
родом з Колоколина, повіт Рогатин, Україна.
В глибокому смутку
РОДИНА

УРОЧИСТЕ ПОСВЯЧЕННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ СВ. ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО в ҐЛЕН СПЕЙ Н. Й.

У спільному посланні Української Католицької Ієрархії у вільному світі, опублікованому в українській пресі в сумне й трагічне 20-річчя жорстокої ліквідації Москвою Української Католицької Церкви на Рідних Землях, читаємо такі завітні слова:

„Ніхто не має права тішитися й радіти цими жалюгідними подіями, немов би наша Українська Католицька Церква була знищена і зовсім зліквідована. Вона, ця Церква, живе більш як колинебудь в українських катакомбах і в серцях мільйонів Її вірних . . ."

До цих хвилюючих слів-запевнення про незнищимість та невмирущість нашої многострадальної Української Католицької Церкви в Україні, ми є в праві заявити, що ця дорога та рідна нам Церква живе також у серцях сотень-тисяч українців-католиків, розсіяних по всьому широкому світі. Живе Вона і жевріє святим вогнем прадідівської віри у серцях українських поселенців-еміґрантів також і на цій вільній, американській землі!

А найбільш промовистим доказом її живучости є ці незчисленні Храми Божі, що постали колись, збудовані трудящими руками наших піонерів, і котрі постають тепер, будовані спільними зусиллями, працею і коштом давніших еміґрантів, їх тут народжених дітей і нових поселенців.

Дня 30-го липня 1967 року ми будемо свідками небуденного Свята — врочистого посвячення новозбудованої української католицької церкви св. Володимира Великого в містечку Ґлен Спей, в мальовничій, гористій полосі нюйоркського стейту, над річкою Делевар. Ця чудова церква, збудована в бойківському стилі, виросла в короткому часі, майже на наших очах, дякуючи невтомній та подивугідній праці Будівельного Комітету і великій жертвенності мешканців „українського села" в Ґлен Спей та околиці, і всіх людей доброї волі, наших дорогих приятелів і добродіїв.

Акту посвячення довершить наш **Достойний Стемфордський Владика, ВПреосвященний Кир ЙОСИФ** у сослуженні Духовенства. Під час відправ співатиме хор Церкви св. Духа з Бруклину, під проводом маестра Лева Рейнаровича. Передбачається великий наплив вірних, як теж запевнена участь гостей-чужинців у цій релігійно-національній маніфестації, в котрій не повинно забракнути нікого з нас. Порядок Свята такий:

Год. 10:00 ранку	— Водосвяття.
Год. 10:30	— Привітання Владики і посвячення церкви.
Год. 11:00	— Архиєрейська Служба Божа.

По церковних відправах відбудеться ВЕЛИКИЙ ФЕСТИН на просторій площі Українського Робітничого Союзу, на який щиро запрошуємо всіх учасників Свята.

Квитки на автобуси просимо замовляти заздалегідь, в Ню Йорку: у книгарні „Арка", 48 Іст 7-ма вулиця, і в п. Ераста Куровицького, 128 Перша Евню, між 7 і 8-ю вулицями.

ЗА КОМІТЕТ БУДОВИ ЦЕРКВИ СВ. ВОЛОДИМИРА В.:

Д-р Евген Грабарчук, (голова)

Богдан Й. Карась, (секретар)

Ще дещо про смерть о. Івана Буґери у Параґваї

З далекого і гарячого Парагваю прийшла сумна вістка про смерть одинокого там нашого священика о. І. Буґери. Він приїхав до Парагваю зі Швайцарії 1948 р. Разом з ним приїхав був бл.п. о. Микола Куниський, який не міг видержати в тамошньому гарячому кліматі й перенісся 1950 р. до Аргентини, де працював аж до смерти.

Перед цими нашими двома священиками парагвайську українську католицьку громаду обслуговували ОО. Василіяни з Апостолєс, Аргентина. Однак не могли вони дати повної обслуги, не могли такою зайнятися будовою наших церков й належною організацією наших поселенців в Парагваю, бо 1947 р. на цілу Провінцію Місіонес, яка сусідує з Парагваєм, було лише 3 василіян, які не могли належно обслужити місіонських поселенців. Навіть у Місіонес були колонії і то більші чисельно, що мали три-чотири рази відправу в році, а менші ще рідше. Тому і в Парагваю ОО. Василіяни не могли дати повної духовної обслуги нашим вірним, яких було кілька тисяч. Послідними роками число наших католицьких і православних поселенців ще зменшилося в наслідок виїзду великого числа збаламучених на „родіну". В Парагваю більшість українців була православна, головно з Волині. Католиків послідними часами було коло 2,000, бо крім виїзду на „родіну", багато виїхало до Бразилії й Аргентини, де були кращі життьові можливості. Сьогодні там багато покращало під оглядом економічним та політичним.

Отець Буґера виїхав зо Швайцарії до Парагваю заохочений Апостольським Візитатором Впреосв. Іваном Бучком, який був в Парагваю 1939 р., бачив великі потреби наших вірних у полудневих країнах Америки та знав добре про тамошні невідрадні обставини. Померлий о. Буґера великодушно рішився на пропозицію Кир Івана Бучка, виїхав до Парагваю і не залишив свого посту аж до смерти, хоч дуже тяжко приходилось йому там працювати на початку свого приїзду. Багато помагали ОО. Василіяни з Апостолєс, матеріяльно та духово, головно о. Юрій Мельничин, ЧСВВ., що перебував в Апостолєс від 1948 р. аж до 1965.

Від 1964 р. осіли в Енкарнасіон, Парагвай, Катехитки Пресв. Серця Ісусового, які під проводом ОО. Василіян купили дім, оформили каплицю й дому багато помагали о. Буґері в катихизації та підготовці дітей до сповіді та першого св. Причастія, як також у поширенні української культури.

Сам о. Іван перебував стало в містечку Кармен дель Парана, де було найбільше скупчення українців. Із самої душпастирської праці він не міг вижити зі своєю дружиною, тому купив собі фарму, сам її доглядав і з її плодів не тільки міг сам прожити, але ще й іншим допомогти. Його правою рукою, невсипущою помічницею, головно на національно - культурному полі, була його дружина, що ділила з ним долю і недолю. В Парагваю, як загально в Південній Америці, можна сміло сказати, є більше недолі, ніж долі. Цю недолю витворює головно кліматичне, економічне і моральне положення нашої еміграції. Це все мужньо переносив наш душпастир - місіонар впродовж довгих років. Він втоми не знав, всі трудноші поконував, нераз на коні, в дощ чи спекоту, серед вітрів і бур — він спішив з духовною поміччю своїм рідним, духовним дітям.

Це бачили й оцінювали не тільки свої, але і чужі, цивільні й духовенство. Треба тут зазначити, що парагвайське католицьке духовенство дуже прихильно ставиться до східніх, головно до українців католиків. Ознакою їхньої прихильности була також участь майже всіх сусідніх римо-католицьких священиків на похоронних відправах разом із генеральним Вікарієм з Енкарнаціону.

Отець Буґера десять днів перед своєю смертю дістав вилив крови в мізку, лежав в санаторії в місті Енкарнаціон. Про цей нещасний випадок довідався о. Доротей Шимчій, ЧСВВ, наш душпастир в Посадас, Аргентина, щойно 27. липня, і сейчас поспішив до нього. Хворий був вже безнадійний, тому о. Шимчій дав йому послідні св. Тайни. По короткому часі о. Вуґера відійшов до Господа по свою велику нагороду. Похоронними відправами зайнялися ОО. Василіяни з Апостолєс, головно о. Шимчій, ЧСВВ. Він сейчас повідомив і своїх священиків і латинських і запросив їх на похорон, що відбувся 29-го травня в катедральному храмі в Енкарнаціон. Похороном проводив о. Д. Шимчій ЧСВВ, а пращальну проповідь в еспанській мові сказав Настоятель ОО. Василіян з Апостолєс, Впр. о. Микола Ґембаровський, ЧСВВ, проповідь по-українськи мав о. Шимчій. Чотирьох ОО. Василіян, сусідні ремокатолицькі священики й один православний взяли участь у похороні, не згадуючи вже про велике число наших та лат. вірних.

Тому три роки покійний о. Буґера відзначав 40-річчя своєї священичої, невтомної праці. З тієї нагоди, за старанням Впреосв. Кир І. Бучка, Святіший Отець Папа Павло VI іменував був його своїм шамбеляном. А Господь нагородив його своєю Божою нагородою, по словам Христовим: „Радуйтеся і веселіться, бо нагорода ваша велика в небі!"...

о. В. К.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 16-го ЛИПНЯ, 1967 р.:

НЮАРК, Н.Дж. — Побір членських вкладок у Б-тві св. Ів. Хрестителя, Відд. 76, о год. 1-ій по пол. в залі укр. кат. школи при Сенфорд Евеню й Айві вул. Просимо вирівняти свої залеглості, відібрати чеки дивіденди, бо поштою їх висилати не будемо. — Т. Демчук, предс.; В. Салабун, секр.

CARTERET, N.J. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 342, о год. 1:30 по пол. в клясі ч. 2 при церкві св. Димитрія. Просимо членів відібрати свої дивіденди. — Управа.

НЕДІЛЯ, 23-го ЛИПНЯ, 1967 р.:

БОФФАЛО, Н.П. — Місячні збори Б-тва св. о. Миколая, Відд. 127, о год. 11:30 ранку в церковній залі при Філморе й Онейда вул. Проситься членів прибути і вирівняти свої залеглості і відібрати свої чеки дивіденди. Збирання вкладок відбувається кожної неділі до 1-ої год. по пол. у вищезгаданому часі і місці. І. Вула, предс.; п-ні М. Гаравус, фін. секр.; П. Гаравус, кас.